

GORENJSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Leto III. Št. 37

Kranj, 14. septembra 1950

Cena din 2—

Tovarno „Iskro“ opravlja delovni kolektiv

V tovarni „Iskra“ še ni bilo tako živahno razgibano, kakor v soboto popoldan, ko so delavci „Iskre“ slavili prevzemanje uprave tovarne v svoje roke.

Da se čim dostojneje proslavi ta dan se je obnovila dvorana in oder tako, da imajo danes delavci Iskre lepo urejeno dvorano za njihovo kulturno življenje.

Svečanost je otvoril predsednik delavskega sveta tov. Bečan Ivan, pozdravil ob burnem aplavzu vse goste. Predal je besedo direktorju tov. Mariniču, ki je orisal zgodovino „Iskre“, prikazal ogromne rezultate, ki jih je ta mlada tovarna dosegla v tako kratkem času.

Zanimiv je bil prizor, ko je minister za strojogradnjo LRS. tov. Bizjak predal ključ podjetja predsedniku upravnega odbora tovarne tov. Lampič Jankotu, delavcu iz kino oddelka, 4-kratnemu udarniku in odlikovancu z redom dela II. stopnje. Za tem so govorili zastopniki, sekretar OK KPS za mesto Kranj tov. Brovc Andrej, v imenu GO ZSS je govoril tov. Kvas Jakob, v imenu OSS Kranj pa tov. Resman Edvard.

Delavci so pozorno poslušali njihove besede, zavedajoč se, da je naša socialistična država edina, ki dejansko uresničuje ve-

lika gesla Marksa in Lenina. S svojim primerom postavljamo vzor na vse napredne množice sveta, ki želijo mir, demokracijo in socializem. Poslušalci so z burnim ploskanjem pritrjevali govorom, veselo in ponosno vzklikajoč naši Partiji in Titu.

Mladina Iskre, ki je čestitala Delavskemu svetu in upravnemu odboru pravi med drugim, da naj Delavski svet računa na revolucionarno silo mladine „Iskra“.

Med delavci tovarne „Iskra“ so sledili proslavi tudi člani francoske delegacije, ki so si že v dopoldanskih urah ogledali tovarno. Niso se mogli načuditi čistoči tovarne, kot ne preciznemu delu katerega opravljajo ne samo kvalificirani delavci, temveč tudi naše žene. Ko se je delegacija poslavljala od Iskrovskih delavcev pravi: „Naša prva in najsvetejša dolžnost je pomagati našim delavcem, da pridejo na to revolucionarno pot, po kateri hodijo delavci v Jugoslaviji!“

V resoluciji, ki jo je delovni kolektiv poslal CK KPJ pravijo delavci med drugim: „Naše vodstvo nam je omogočilo današnjo pridobitev, mi pa Vam obljublamo, da jo bomo znali ceniti in uresničevati v popolnosti.“

Tovarna IBI je z udarniškim delom počastila uresničenje zgodovinskega načela „Tovarne delavcem“

Poslopja tovarne „Industrija bombažnih izdelkov“ so danes vsa okrašena. Tovarniški prostori so vsi v zastavah, parolah, zelenju in slavolikih. Delavstvo tekmuje s štiriurnim udarniškim delom. Pričakuje svečani zgodovinski trenutek, uresničenje več desetletne težnje, načela: „Tovarne delavcem!“

Ob 11. uri se je vse delavstvo zbralo v svečano okrašeni tovarniški menzi, kjer je ravnatelj podjetja tov. Smid podal izčrpno poročilo o razvoju in delu podjetja od nacionalizacije malih zasebnih tovarn do dokončne združitve podjetij: Prah, Božič, Zupančič, Hiršfelder, Pivk in Tratnik v eno podjetje „Industrija bombažnih izdelkov“, ki je s svojimi kvalitetnimi izdelki močan faktor lokalne industrije. Za uspešno izvrševanje planskih nalog gre zahvala celotnemu delovnemu kolektivu, kakor politični zavesti vsakega posameznika. Podjetje je imelo samo v letošnjem letu: enega novatorja, enega racionalizatorja in 56 udarnikov. V bodoče je nujna koncentracija vseh tkalskih strojev iz vseh obratov, ki so krajevno več ali manj oddaljeni drug od drugega v one velike tkal-

nice, v kateri bo možno boljše izkoriščanje strojev, kakor tudi smotrna razdelitev delovne sile, ki jo v podjetju znatno primanjkuje. S tem v zvezi bo seveda tudi razširitev delovnih objektov, ker dosežani ne bodo več zadoščali.

Svečanosti prevzema uprave podjetja so se udeležili še zastopnik Centralnega odbora zveze sindikatov Jugoslavije, Glavnega odbora sindikatov Slovenije in zastopnik republiškega odbora tekstilcev.

Tov. Praprotnik je svečano predal ključ podjetja predsedniku delavskega sveta, racionalizatorju tov. Posedi Antonu, in povdaruil, da je s tem v imenu celotnega kolektiva prevzel upravo podjetja v svoje roke in mu k tej dolžnosti iskreno čestital. Tov. Posedi se je za izkazano čast in poverenje zahvalil vsemu kolektivu in obljubil, da bo delavski svet vedno in povsod zastopal interese delavcev, pričakuje pa od vsakega posameznika, da se bo zavedal pomena upravljanja podjetja po delavcih samih in zavestno pomagal pri reševanju vsakdanjih problemov.

Za zaključek je možki pevski zbor podjetja zapel nekaj udarnih pesmi, nakar je bilo skupno kosilo za vse udeležence.

Kolektiv tovarne Inteks je prejel prisnanje Zvezne vlade

Kranj, 11. septembra

Zastopnik Zvezne Vlade, minister vlade LRS tovariš Kavčič je v prisotnosti člana Centralne uprave sindikata tekstilcev, tov. Radičevića iz Beograda, člana GO Zveze sindikatov Slovenije tov. Borca Mavričija, zastopnika Generalne direktije tekstilne in usnjarske industrije LRS, tov. Rojine ter zastopnika mestnega komiteja KP in ostalih množičnih organizacij, izročil včeraj dopoldne kolektivu tekstilne tovarne Inteks, kot točasnemu najboljšemu kolektivu tekstilne industrije Jugoslavije prehodni prapor Zvezne vlade.

Po pozdravnih nagovorih, v katerih so bile povdarjene zasluge vseh delavcev tovarne pri vestnem izpolnjevanju planskih nalog in uspehov v letošnjih tekmova-

njih, se je ob zvokih domačega orkestra razvila prisrčna prosta zabava.

Tov. Bergant Angela, tkalka „Inteksa“, ki je že lani med prvimi izpolnila petletko

Sleherni delovni človek mora postati vpisnik Ljudskega posojila

V dvanajstem dnevu je skupno vpisanih v okrajih Kranj-mesto in Kranj-okolica nad 20.000.000

dinarjev — Na naši vasi so še velike možnosti za vpis drugega ljudskega posojila

Kranj, 12. septembra. — Po podatkih, ki smo jih prejeli do danes opoldan je vpisalo 8.809 vpisnikov v Kranju mestu skupno 9.727.000 dinarjev drugega ljudskega posojila. Od te skupne vsote je 6.000 delavcev, ki so vpisali 6.204.600 din, 2.274 uslužbencev 2.856.600 din, 363 oseb na terenih OF 361.900 din, 21 članov KDZ v Stražišču 20.500 din in 151 obrtnikov 283.400 din ljudskega posojila. Vpisana vsota drugega ljudskega posojila še nadalje raste, čeprav so že mnogi delovni kolektivi presegli svoje obveznosti, kar je znamenje, da se naše delavstvo v veliki meri zaveda velikega pomena te ogromne vseljidske akcije, ki nam bo pripomogla k hitrejši izgradnji našega socialističnega gospodarstva. Mesto Kranj pa se bo moralo kljub vsemu še mnogo bolj živo zanimati s tereni, kajti na teh je še vedno dovolj neizčrpanih možnosti, posebno pri kmetih na področju mesta, ki niso še popolnoma zajeti v ta vseljidski vpis.

V okraju Kranj-okolica, kjer je do danes vpisanih 10 milijonov in pol dinarjev, še zdaleč, ne moremo biti zadovoljni s tem. Se mnogo več lahko vpišemo! To je prav lepo razvidno iz tega, če primerjamo vpis ljudskega posojila, ki se odvija v Skofji Loki in Trziču, torej v naših dveh mestih, ki medsebojno tekmujeta za čimboljši vpis II. ljudskega posojila. Samo v Skofji Loki in Trziču je od gornje vsote vpisanih okrog 4 milijone dinarjev ljudskega posojila, dočim na vso ostalo področje odpade le 6 milijonov din. Od tega pa so ostali naši industrijski centri, kot na primer Žiri, Zelezniki, Kokra, tudi že precej zajeti v vpis, tako da so čisto kmečko-poljedeljski kraji še vse premalo vpisali posojila, še več pa je takih, ki so z ozirom na svoj gospodarski moč povsem zatajili.

Se je čas, da to nemudoma popravimo. Vpisovanje teče dalje. Dolžnost aktivistov je, da dobro proučijo gospodarsko moč poedinih krajev in vasi in potem ugotovijo koliko kdo zmore po svojih gospodarskih možnostih, da vpiše v posojilo. V tem zadnjem tednu se ne smemo nikjer uspravati in zadovoljiti s trenutnimi uspehi. Kmetom je treba še in še pojasnjevati posebne koristi, ki jih bodo imeli od posojila, ne pa prosjačiti. Ko kmet odšteje denar za posojilo, mora biti prepričan, da je denar dobro naložil, da bo imel od tega lepe obresti in če bi prišel v stisko, bo lahko najel pri banki kratkoročno posojilo proti zastavi obveznic. To je tako imenovano lombardo posojilo. Razen tega pa igra njegov vložek pri izvlačenju dobitek loterije, ki bo skozi deset let vsakokrat dvakrat letno in tudi pri tem lahko računa, da njegov vložek izveče večjo vsoto in se s tem gospodarsko opomore. Če bo kmet o vsem tem prepričan, bo gotovo odštel mnogo več kot tisoč dinarjev, kakor se nekje še vedno dogaja.

V teh dneh, ki nas še ločijo do konca vpisovanja t. j. do prihodnjega četrta, moramo poživiti našo agitacijo. Naše geslo naj bo: Vsak kraj, vsaka vas, vsak kmet naj vpiše toliko, kolikor po svoji gospodarski moči resnično zmore!

Skofja Loka, 11. septembra. — Vpisovanje drugega ljudskega posojila zavzema v Skofji Loki vedno večji obseg in večje uspehe. Delavci in nameščenci po podjetjih ter ustanovah, kakor tudi nekateri obrtniki so se pozivu domovine, dostojno odzvali. Do danes opoldne je 1.019 vpisnikov vpisalo 1.126.400 din posojila. Poleg že objavljenih je pokazala visoko zavest tudi sindikalna podružnica prosvetnih delavcev v Domu slepih, kjer je 24 vpisnikov vpisalo 63.000 din posojila. Posojilo pa vsekakor še vedno ne teče, kakor bi moralo, med člani KDZ Stara Loka, kjer je od 28 gospodarstev vpisalo le 22 vpisnikov skupno vsoto 24.000 din, kar je na mnogo premalo za njihovo gospodarsko zmogljivost. Vemo pa, da je tu vpisna komisija začela mnogo prekasno z delom

in še to precej površno, ker zadružnikom ni prikazala pomena ljudskega posojila v tolišni meri, kolikor bi bilo potrebno.

TRZIČ VODI V TEKMOVANJU ZA LJUDSKO POSOJILLO

Trzič, 11. septembra. — Tekmovanje, ki ga je napovedala Skofja Loka Trziču, so vzeli Trzičani zelo resno, kar se vidi ne le iz tekmovanja med podjetji v samem mestu, temveč tudi v medobratnem tekmovanju, ki je z vsakim dnem ostrejša in plodovitejša. Vedo, da jih je pred tem Skofja Loka v dajanju obvez skoraj prehitela, zdaj pri vpisu pa se hočejo posebno izkazati in priboriti prvo mesto. To jim narekuje njihov patriotični ponos in uspehi so vedno boljše. Prvotno obvezo za 2 milijona din so doslej že prekažili in do danes je vpisanih 2 milijona 680.000 din ljudskega posojila. Najboljši pri vpisu so delovni kolektivi v tovarni obutve „Triglavl“, „Kos in srpov“ ter v manjših lokalnih mestnih podjetjih. Bombažna predilnica in tkalnica pa ima še mnoge možnosti, da svoj vpis močno poveča, kar bo Trziču še bolj utrdilo položaj, da bo med slovenskimi mesti zavzel eno od prvih mest pri vpisu drugega ljudskega posojila.

Od krajevnih ljudskih odborov dosejajo prav lepe uspehe pri Sv. Ani nad Trzičem in pri Sv. Katarini, dočim je za grajati Duplje in Kovor, ki lahko vpišeta po svoji zmogljivosti mnogo več kot sta doslej. Če so se vpisu ljudskega posojila z pravilnim razumevanjem odzvali vsi kmetje vasi Bistrice, ki leži na področju MLO Trzič, čeprav niso še zdaleč njihove gospodarske zmogljivosti tolikšne kot Dupljancev in Kovorčanov, le-te bo lahko sram, če do konca vpisa zastanejo za njimi. Takšna sramota se ne bo dala nikoli več izbrisati. Slabo je tudi vpisno mesto Gojzd, ki se prav nič ne zaveda, da jim je ljudska oblast omogočila obnovo njihovih uničenih domov.

DRAŽGOŠE PRVE V BORBI — PRVE PRI LJUDSKEM POSOJILLO

Vas Dražgoše, ki je bila v januarju 1942 popolnoma požgana in porušena od okupatorja, se danes obnavlja. Ljudje, ki si ob pomoči ljudske oblasti postavljajo svoje nove domove, se zavedajo, da je graditev socializma težka, kakor je bila težka narodno osvobodilna borba. Na pobudo množičnih organizacij se je tudi partizanska vasica Dražgoše odzvala klicu ter je že skupno z delavci, ki so zaposleni pri obnovi in 18 kmečkih gospodarstev vpisalo dozdaj 47.000 din ljudskega posojila, katero vsoto so tudi takoj vplačali.

„Z lastnimi silami bomo izgradili socializem!“ je geslo Dražgoš, ki so žrtvovali v času borbe čez petdeset svojih ljudi.

PREMOŽNEJŠI V BITNJAH NIMAJO KAJ VPISATI

Tajnik kmetijske zadruge v Zgornjih Bitnjah, tovariš Hafner Franc je premožen kmet. Pri vpisu II. ljudskega posojila bi moral dati drugim vzgled, kar se je od njega tudi pričakovalo, vendar ni vpisal še ničesar. Kdo mu pri njegovih dobro stoječih kmetiji verjame, da ne bi mogel vložiti niti najmanjšega zneska?

Tudi Rajgelj Jože iz Spodnjega Bitnja bi lahko več vpisal kot je. Ne samo, da nima denarja za vpis ljudskega posojila, tudi njegov odnos do skupnosti ni najboljši, saj mu je v spodnjo celo značka Z. B., ki jo nosi nekaj okrajni aktivist. Pri vsem tem pa je tov. Rajgelj visokošolec, ki noče misliti na to, kakšne ugodnosti mu nudi država za njegovo izobrazbo. Prav gotovo ne računa, da bi se lahko kdo pozanimal kakšnim ljudem je študij omogočen in koliko bo skupnost imela od tega.

Frontovci iz Bitnja bodo vsem takim plačevali po njihovih zaslugah do skupnosti!

Kako poteka vpis ljudskega posojila v Žireh

Ziri, 9. septembra

Do sobote opoldne je skupaj vpisanega v Žireh 633.600 din II. ljudskega posojila, ki ga je vpisalo 629 vpisnikov. Tovarna Sportnih čevljev je do danes opoldne vpisala z nameščencij in delavci skupaj 472.500 dinarjev. Vpisnikov je 472, to je 87% zaposlenega osebja in delavcev. Kolektiv se je obvezal, da bo vpisal skupaj pol milijona. Izgleda, da bo ta obveza v kratkem ne samo izpolnjena, temveč tudi presežena.

Udruženje VVI je prevzelo na sestanku obvezo za 70.000 din. Od tega pa so doslej vpisali pri OF Ziri šele 27.000. Zagotavljajo pa, da jo bodo izpolnili in celo presegli. Izmed podjetij so največ vpisala zdaj krajevna podjetja, skupaj 55.000 din, to je 89% od zaposlenega števila uslužbenecv in delavcev. Nekatera manjša krajevna podjetja so vpisala 100%, medtem ko pri gradnjah še ni doseženo število, ki bi ustrezalo danim mogočnostim. Najboljše od vseh krajevnih podjetij je „Mizarstvo“. Kmetijska zadruga je vpisala skupaj 22.500

dinarjev ali 71% od zaposlenih delavcev. Izmed podjetij je relativno najmanj vpisala krojaška zadruga, ki so vpisali 14 tisoč dinarjev od 32 delavcev in uslužbenecv ali 61%.

Pri OF je bilo doslej še zelo slabó, in bo potrebno več dela na terenu. Kmetje so doslej zelo slabo prispevali pri tem, da se čimbolj pospeši naša izgradnja. Na vseh petih vpisnih mestih so vsi vpisniki, če odštejemo invalide, vpisali samo 42 tisoč din. Nedvomno bi na OF vpisnih mestih lahko dosegli dosti boljše uspehe, če bi ljudem pravilno pojasnili pomen tega posojila, kar je treba nemudoma popraviti.

Najboljše so se doslej izkazali v TŠČ tov. direktor, ki je dal 5000 din; zakonca Kavčič in Pepca vsak po po 5000 din. skupaj din 10.000. Medtem, ko to poročam, pa so v tovarni obveze narasle na 486.500 din. Tov. Kavčič Lovre je takoj v gotovini dal 10.000 din in s tem presegl vse vpisnike v Žireh. Pri OF pa je največ vpisal predsednik KLO Ziri tov. Kosmač Rado, ki je vpisal 4000 dinarjev.

Kmetie bodo sami sestavljali nove setvene plane

Kratka doba 4 leta planiranja je pokazala mnogo dobrih in slabih strani in dala bogate izkušnje, ki nujno narekujejo, da se k planiranju pritegne čim širši krog ljudi, ki so na katerikoli način udeleženi pri izgradnji socializma. Se prav posebej pa velja to za našega kmeta, ki je bil do danes, lahko rečemo, eden tistih, ki je najobčutnejše okusil vse nepravilnosti planiranja, ki so se izražale v šablonskem razbijanju planov navzdol do proizvajalca, prepoznom dostavljanju planov itd. Poleg teh dveh nepravilnostih moramo omeniti še tretjo in najhujšo t. j. popolno eliminiranje kmeta — proizvajalca do sestavljanja njegovih planov. Razumljivo nam bo, da z ozirom na napake, ki so se delale, odnos kmeta do plana ni bil vedno najboljši, da je tak plan predstavljal za kmeta le suh akt, ki se je rodil v rokah administratorja KLO oziroma v njegovem slučaju na sestanku dveh ali treh odbornikov KLO. Če upoštevamo še „prijazen“ glas in pretečo kretinjo, ki sta spremljala plan na poti v roke kmetu, potem si lahko nazorno predstavljamo razpoloženje kmeta do planskega gospodarjenja sploh.

Vsekakor ne smemo teh napak pripisovati ljudski oblasti, temveč posameznikom, ki so namenoma ali pa nevede izkrivljali njeno linijo. Napačno pa bi bilo, če bi imeli tu v mislih vedno in vedno le KLO. Prav gotovo so tudi primeri, kjer se je KLO znašel pred dejstvom izvršiti nekaj kar praktično ni bilo mogoče. V potrdilo temu bi nam lahko služili nizko realizirani odkupni plani, kjer pa je poleg omenjenega dejstva odigral svojo vlogo seveda tudi oportunitizem, ki je ravno v tej prenapetosti plana dobil svojo opravičilo.

Tudi v bodoče ne smemo pričakovati, da bi se zahteve zmanjšale, če se potrebe dvigajo. Nasprotno, iz leta v leto se bo prehrambeni nivo dvigal in s tem v zvezi stopnjevale zahteve po proizvodnji našega kmetijskega gospodarstva. Vsej tej ogromni nalogi pa v bližnji bodočnosti ne bomo kos samo ob intenzivnejši obdelavi zemlje temveč nam bo k temu znatno pripomogla pravilna obremenitev posameznih rajonov in dalje posameznih gospo-

darstev ter odkrivanje zatajene površine. Kljub negativnim posledicam, ki so jih rodile nastale napake pa moramo omeniti še važnejši uspeh, ki je bil dosežen s tem, da je kmet začel misliti tudi na svojega soseda, delavca in se zavedel dolžnosti, da je dolžan proizvajati tudi za skupnost.

K planiranju kmetijske proizvodnje za leto 1951 pristopamo z novim bolj demokratičnim načinom, ki se izraža v tem, da se k planiranju pritegne slehernega kmeta, ki proizvaja tržne viške in jih je dolžan oddajati državi. KLO zadolži slehernega od teh posestnikov z odkupnimi kvotami dočim setveni plan sestavi kmet sam in ga predloži KLO. KLO plan pregleda in ga potrdi, če ugotovi, da so odkupne kvote s setvenim planom osigurane. V kolikor pa ugotovi, da setveni plan ogroža realizacijo odkupnega plana pa njegova naloga, da ga popravi, vendar pa se mora vse eventualne korekture izvršiti v najtesnejšem sodelovanju s prizadetim.

Kakšne so prednosti takega načina planiranja?

Ena osnovnih prednosti bo vsekakor ta, da bo setveni plan, ki ga bo sestavil kmet sam najtrdnější garant, da bo odkupni plan realiziran v mejah najvišjih možnosti. S tem, da bo plan pravočasno sestavljen bo imel kmet možnost, da se pravočasno oskrbi z gnojili, kvalitetnim senom, da bo dal živino pravočasno v pitanje itd. S tem načinom planiranja se je hotela uveljaviti s planiranjem nemogočih kultur za gotove rajone ali s planiranjem sleherne bilke, kar je praktično nemogoče. Zaradi pravilne obremenitve KLO za leto 1951. so se sicer tudi sedaj izdelali setveni plani, vendar samo za najvažnejše kulture, dočim bodo vse ostale kulture planirali kmetje sami. Nujno je bilo setvene plane za najosnovnejše kulture izdelati tudi zaradi pravilne diferenciacije proizvodnje po rajonih. Najmočnejši poučar je dobila pri tem setev razne zelenjave in zgodnjega krompirja v bližini industrijskih centrov, Kranja, Šk. Loke in Tržiča. Gotovo bosta spomladaj zadovoljna tako kmet kot delavec, saj bo prvemu zgodnja zelenjava prinesla znatne dohodke, delavec in nameščenec pa bosta s tem dobila prepotreben del obroka do-

Kaj naj delajo naši pionirji

Naše pionirske organizacije so v preteklih letih izpolnile veliko vzgojno nalogo v vrstah najmlajših državljanov. Na podlagi doseženih izkustev in ugotovljenih pomanjkljivosti je dal CK KPJ nove smernice za še uspešnejši razvoj te otroške množične organizacije.

Dosedaj je bilo delo s pionirji prepuščeno v glavnem mladinski in AFZ organizaciji, ki sta ob pomoči učiteljstva usmerjali in vodili delo pionirskih odredov. Zaradi pomanjkanja mladinskih kadrov in njihovih premajhnih pedagoških in življenjskih izkustev, je v mnogih primerih postala pionirska organizacija čisto šolska organizacija, ki je služila predvsem navajanju na učenje in k disciplini, kar je zmanjševalo njen vsestranski pomen.

Pionirska organizacija je po svojem značaju izvenšolska, vzgojno izobraževalna in zabavna otroška organizacija, ki vzgaja v otrocih ljubezen do skupnosti in domovine in ki razvija z različnimi zanimivimi krožki duševno obzorje otrok. Gojiti mora igro, zabavo, fizikulturo, kulturno umeštvostvo-

vanje itd. Odredi ostanejo še v bodoče osnovna organizacijska oblika Zveze pionirjev. Pionirji pa se ne bodo delili na čete in desetine, temveč naj se združujejo v skupine, telovadne čete, pevške zborove, igralske družine, plesne skupine, šahovske kljube, krožke mladih naravoslovcev tehnikov, v sadjarske krožke, itd. Organizirajo naj pohode, taborjenja, izlete, smučarske tekme in podobno.

Iz navedenega sledi, da dajejo smernice CK KPJ pionirski organizaciji možnost najširše sproščenosti in zadovoljitve otrokovih umskih in fizičnih nagnenj. S tem bo pionirska organizacija postala otrokom bližja, bolj življenjska in prijetnejša. Ker je izvenšolska, se bodo v bodoče organizirali pionirski odredi tudi po vaseh, kjer ni šol.

Skrb za pionirje morajo prevzeti tisti najboljši državljani, ki se zanimajo za napredek otrok. Vodstvo pionirskih organizacij morajo prevzeti starši in vsi tisti, ki se po svojem poklicu ali po službenem položaju merajo zanimati za vzgojo in napredek mladine. Ti sestavljajo v vsakem kraju pionirski svet, ki ob podpori partijskih organizacij in v sodelovanju z množičnimi organizacijami razvijajo pionirsko organizacijo. Pionirski sveti se morajo povezati z vsemi organizacijami, ki morejo koristiti pionirjem. Zlasti se bodo povezali s telovadnimi, fizikalnimi, smučarskimi organizacijami, s kulturnimi in izobraževalnimi društvi, klubji ljudske tehnike itd.

Pionirski sveti morajo ustvarjati tudi materialne pogoje za delo s pionirji. Skrbeti morajo za napravo igrišč, telovadnega orodja, raznih delavnic, drevesnic, igrač itd.

Sedaj ob pričetku šolskega leta, ko so pionirji zopet napolnili učilnice, je čas, da se na roditeljskih sestankih razpravlja, kdo naj pride v pionirski svet. Pionirski sveti morajo zajemati ljudi, ki bodo lahko vzgojno, politično in strokovno pomagali pionirjem. Ne smemo pozabiti tudi na učiteljsvo. Kakor doslej, naj tudi v bodoče požrtovalno sodeluje pri pionirskih svetih.

Ne smemo misliti, da je nova organizacijska oblika Zveze pionirjev nekaj novega, ki nima zveze z dosedanjo organizacijsko obliko. Vse dosedaj dobro uspele oblike dela bodo pionirski odredi obdržali in jih razvijali v smeri čim intenzivnejšega delovanja otrok v pionirski organizaciji. S postavitvijo pionirskih svetov bomo samo nadaljevali pot, si jo je doslej zavestno prehodila pionirska organizacija.

JEZERSKI PIONIRJI TUDI MED POČITNICAMI NA DELU

Dne 18. avgusta je pod vodstvom tov. Toneta Rušiča odkorakalo 18 pionirjev iz Zg. Jezerskega v 2 in pol ure oddaljeno Zg. Kokro, kjer so še razvaline od zlobne roke požgane hiše tov. Cvek Janeza, katero sta z ženo začela obnavljati. Prosto-voljno so se odzvali Jezerski pionirji ter odšli z tov. Mušičem na prostovoljno delo. Neumorno so delali ter v petih urah znosili v 350 m visok strm breg 2100 komstrešne opeke, nato pa so zopet peš odšli proti domu.

gilni. Zato ne bo odveč, da smo pazljivi na vsakem koraku, take elemente pa razkrinkujemo in jim onemogočimo nadaljnje delovanje v škodo skupnosti.

KOLORADSKI HROŠČ NAJDEN V ŠENČURJU

Kako nujno potrebna je še vedno budnost nad kakršnim koli pojavom koloradskega hrošča nam dokazuje sledeči primer:

Tov. Zorman Janez iz Senčurja je dne 6. t. m. sam pregledoval krompirišče. Nedaleč od ceste je na površini približno 8 kvadratnih metrov našel 8 koloradskih hroščev. Javil je takoj okrajni komisiji, ki je po točnem pregledu ugotovila, da so hrošči bili zanešeni, ker ni bilo nobenih drugih znakov, nikakih ličink ali jajčec in so se nahajali vsi na enem centru.

Ne samo v Senčurju, tudi drugod imamo podobne prijatelje, ki nam želijo same škodovati. Koristi od tega nimajo nobene, vendar so v protiljudskem delovanju a-

A. P. Tržiški čevljarji nekdanj in danes

V ozki in globoki soteski je pred stoletji nastalo malo naselje Tržič. Z vseh strani se strmo spuščajo hribi in se stikajo z ozkim kotom v dolini, kjer je komaj prostora za reko in pot ob njej. Vse skupaj je podobno na pol odprti knjižji, ki so ji na listih na eni in drugi strani naslikani vrtovi, ulice in hiše. Se nikoli ni nihče izračunal, koliko sončnih ur je narava odrgala temu mestu, toda velja, da sonce tukaj pozneje vzhaja in preje zahaja kot v katerem koli izmed številnih krajev Slovenije. Tega Tržičani ne taje, pač pa trdijo, da sonce nikjer ne sije tako kot nad njihovim mestom. V tej ozki dolini Bistrice ne vidiš nikjer ravnega polja. Vse je strmo in vegasto. Tu na tej vodi, skrivnostni, nemirni in močni sili se porajajo in umirajo tržiški rodovi. Tu raste bledolčni, toda svobodni odporni rod, ki je vsemu kos. Delajo in delajo, glasnega sme-

ha ne poznajo, toda kaj radi se ponorčujejo. Govorijo malo, kolikor je prav; tudi opravljajo, seve, šepetaje. Tu so pokopani, ko pride njihova ura, da dajo prostora novemu, sebi podobnemu naraščanju. Tako se menjajo rodovi in izročajo drug drugemu prirojeno sposobnost za spoznavanje sveta in ljudi. Z vsem tem prihajajo na svet tržiški otroci, ki so njihov ponos. Ponos, to je njihova druga narava, živa sila, ki jih spremlja in vodi skozi vse življenje in udarja nanje živo znamenje, ki jih v velikih primerih loči od drugih ljudi. Vsi Tržičani brez razločka se kažejo na pogled neobčutljive in brezbrizne. Vse, kar se je dogajalo krog njih, so držali zase, kajti vsak ima dolgo in skrivnostno pot za seboj, ki je ne bi bilo lahko prehoditi.

Lado Salberger se je rodil kot navaden, zdrav človek. Po vsej svoji naravi, rodu in vzgoji je vztrajen, zato da živi mirno in preprosto, brez vsakega velikega povzdigovanja in sploh brez naglih sprememb. Skratka, Lado je eden izmed tistih ljudi, ki so posebne žrtve velikih zgodovinskih dogodkov, ker nimajo moči, da bi se tem

dogodkom uprli. Našel sem ga sklonjenega nad debelo knjigo v pisarni. Njegova suha, visoka in že nekoliko upognjena postava kaže na zunaj strogo in dostojanstveno držo. Čiste in jasne oči in mali nasmeh na licu daje njegovi že nekoliko osivegli glavi podobo dobrohotnega moža. Ponudil mi je stol. Nekaj časa me je opazoval, nato pa naravnost vprašal: „S čim naj vam postrežem?“ Ko je zvedel za moj namen obiska, se je nekaj časa zamislil, se naslonil na mizo, nato pa začel pripovedovati:

„Bilo je davno pred leti, okrog leta 1880. Tedaj je v Tržiču zelo cvetela domača obrt, posebno čevljarji in usnarji so imeli veliko dela, saj je znano, da so s svojimi proizvodi trgovali daleč naokrog. Od teh malih obrtnikov so se takoj ločili tisti, ki so imeli več sreče pri kupčijah. Nastala sta dva razreda. Skupina premožnejših se je zbirala okrog Malija, Polaka, Toporiša in drugih, saj je bilo kar osem malih usnjarn, ki so bile kaj skromno opremljene. Leseni stroji so bili vse prelebi, da bi mogli na njih izdelovati boljše

kvaliteto. Delali so takorekoč na srečo. Druga skupina pa je delala po svojih zahtevih in še bolj skromnih delavnicah, in to večinoma sami čevljarji. Nekaj let pozneje so začeli prihajati tujci. Prav v tem času je hotel Mali uničiti s konkurenčno borbo vse male proizvajalce. To mu je tudi delno uspelo. Nešteto malih usnjarn je tedaj propadlo. Zaradi slabe organizacije in strojnih naprav pa je moral tudi sam propasti. Obrtniki so tedaj začeli misliti na to, da se organizirajo v zadrugo. Tako je nastala še pred svetovno vojno prva čevljarstvo-usnjarska zadruga, ki je zaradi slabega vodstva v letu 1926 propadla. Toda kljub temu niso obupali. Nativnost jih je zapeljala tako daleč, da so kupili staro stavbo Franca Dava, in začeli z delom. Postopoma se je podjetje moderniziralo. Ker pa je delavnica Alfonza Malija imela boljše pogoje, se je zadruga preselila v njegovo podjetje. Iz te zadruge je zraslo podjetje usnjarna „RUBNO“, katero je v letu 1946 prevzela ljudska oblast.“ Malo je prenehal, nato se veselo nasmejal. „Teško smo prišli do tega,

Pravična kazen je doletela saboterje kmečko delovne zadruga

Kranj, 10. septembra. — Tri dni je bila pred ljubljanskim okrožnim sodiščem v Kranju obravnava proti devetim članom kmečko delovne zadruga „Sava“ v Vogljah, ki so bili obtoženi protidržavnega in protizadružnega delovanja. Za razpravo je vladalo veliko zanimanje. Kmetje in zadržniki iz vsega okraja Kranj-okolica so napolnili dvorano v Sindikalnem domu do zadnjega kotička.

Kmečko delovna zadruga „Sava“ v Vogljah je bila ustanovljena lani, 26. junija. V zadrugo se je vključilo 41 kmečkih gospodarstev ter je imela 132 za delo sposobnih ljudi. Zemlje je imela zadruga 767 ha, od tega samó obdelovalne 317 ha. Nadalje je imela zadruga 86 konj, 213 glav goveje živine, poleg tega pa je razpolagala s številnimi stroji. Toda kljub tako velikim gospodarski moči ni zadruga po enem letu obstoja pokazala nobenih uspehov, nasprotno je vse bolj propadala. Nekaj velikih kmetov se je v zadrugi polastilo oblasti in so delali tako, da bi zadruga čimprej propadla. Pred občnim zborom so imeli kulaki svoj tajni sestanek, na katerem so se dogovorili, da malih in zavednih kmetov ne bodo pustili v upravni odbor, češ da bodo sami gospodarili.

Pod krinko zadruga so se hoteli po eni strani izogniti dolžnostim do države, njihovi glavni cilj pa je bil, z načrtnim podiranjem zadruga dokazati, da delovne zadruga ne morejo uspevati in da jih je treba zato opustiti. Na sejah upravnega odbora so sicer sprejemali razne sklepe o zvišanju zadržne živine, o skupinskem obdelovanju zemlje, toda samo na videz. Posamezni zadržniki so še naprej sami obdelovali zemljo, ki so jo vložili v zadrugo. Največ živine so si prilastili posamezniki in jo krmili z zadržno krmo. Svinje je zadruga dajala na ohišnice, po drugi strani pa jih je sama kupovala. Tako so vodili veliki kmetje pretkano zadrugo v prepad.

Ze prvi dan razprave, na kateri je bilo zaslišanih 6 obtožencev, je do kraja razgalila te saboterje. Anton Zupanc st. je kot predsednik zadruga dopuščal, da upravni odbor svojih sklepov ni izpolnjeval, da zadruga ni zadostila obveznim oddajam, da so klali zadržno živino kar na debelo — na črno. Sam je prodajal maslo, moko in druge pridelke zadruga, denar pa spravljaj v svoj žep.

Kot najbolj zagrizen sovražnik zadruga se je pokazal na obravnavi Franc Molj st., gostilničar in velik kmet v Vogljah. Ta stari izkoriščevalec, ki je prej imel vedno po deset služinčadi je tudi še kot zadržnik imel dve dekli in hlapca, ki pa jih je plačevala zadruga. Na račun zadruga je naročil 2.780 l. vina in 254 l. žganja ter vse to nato z velikim dobičkom prodal v svoji gostilni. Ljudsko oblast je nadvse sovražil že med vojno, ko je skupaj z Antonom Zupancem, Francem Globočnikom in svojim sinom prostovoljno podpisal izjavo za sodelovanje z Gestapo. Moljev sin France je na obravnavi priznal, da je izdal Gestapu vaško organizacijo OF, trdovratno pa je zaničal, da bi izdal belogardistom celotno gibanje OF. Šele ko mu je javni tožilec pokazal izjavo, ki jo je sam podpisal pri belogardistih, je priznal. Kot zadržnik pa je klal na črno in prodajal meso po 150 dinarjev. Njegovi prašiči so bili za 15 kg težji kot zadržni, čeprav so bili vsj od ene

svinje. Tudi ostali obtoženci, ki so bili že prvi dan zaslišani, so Molju bolj ali manj podobni, čeprav so se izmikali odgovorom in poskušali krivdo na vse načine zakrknjeno tajiti.

Drugega dne obravnave se je še bolj osvetila protizadružna in protidržavna dejanja obtožencev. Zadržnica Ana Globočnik je prodajala številne pridelke zadruga, denar pa je spravila. „Vsi smo delali tako“, se je zagovarjala pred sodiščem. Globočnikova je preprečevala, da bi gradila zadržni svinjak ter klevetala zadruga in poštene zadržnike. Poleg tega je Globočnikova nudila na svojem domu zatočišče Marjanu Brodarju — pobeglemu zločincu, ki je bil poslan v Jugoslavijo iz inozemstva in je umoril ljudskega poslanca Moškerca.

Zupanc Anton ml. je verno stopal po zločinskih stopinjah svojega očeta. Letos marca se je povezal s špijonom tujega obveščevalnega centra ter se dogovoril za špijonsko delovanje. Vestno je tudi klevetal zadruga in ljudsko oblast. Dragica Milar pa je skupaj z ostalimi obtoženci imela zveze z nekdanjimi belogardisti, sedaj špijoni tujih obveščevalnih centrov.

Včeraj je bilo zaslišanih nad 15 prič, poleg tega pa so bile prebrane izjave nadaljnjih 15 prič, ki so jasno povedale, kakšen cilj so imeli obtoženci. — Sodišče je po izčrpni skoraj tridnevni obravnavi vse obtožene spoznalo za krivj in jim danes dopoldne izreklo pravično in strogo kazen. **Anton Zupanc** je bil obsojen na **15 let odvzema prostosti s prisilnim delom in na 4 leta izgube državljanških pravic**, ter na zaplembo vsega premoženja. **Molj Franc st.** na **16 let**, **Franc Globočnik** na **12 let**, **Vinko Globočnik** na **4 leta** in **Ciril Globočnik** na **9 let odvzema prostosti s prisilnim delom** ter vsi na zaplembo vsega premoženja. **Globočnik Ana** na **5 let**, **Anton Zupanc ml.** na **6 let** in **Dragica Milar** na **4 leta odvzema prostosti s prisilnim delom**. Obsodbo okrožnega sodišča je prisotno občinstvo, ki je vseskozi s pozornostjo spremljalo celotno obravnavo, z odobravanjem pozdravilo.

Fizkultura in šport

PLANINSTVO

PRID' VRH PLANIN, NIŽAVE SIN!

Tereni okrog Starega vrha so po zimi pa tudi še v pozni pomladi idealni, tako za izvežbane smučarje, kakor za začetnike. Tega so se zavedali člani TD „Ločan“, ki so pod vodstvom tov. Kalan Urha v rekordnem času petih mesecev zgradili lep, prijeten planinski dom na Starem vrhu (1204 m) pod Blegašem. V gradnjo doma so vložili nad **7.500 ur prostovoljnega dela** in ni bilo nedelje, ko ne bi tekli pot po obrazu neumornim graditeljem.

Vendar dom ne bo služil samo smučarjem; oskrbovan bo skozi vse poletje ter bo nudil prijeten oddih planincem in ljubiteljem narave, ki se bodo hoteli odpočiti v objemu Blegaša.

Dom je vzorno urejen, čaka samo svečanega trenutka otvoritve, ki bo 17. t. m. ob 10. uri dopoldan. Za to priliko člani TD „Ločan“ pripravljajo obilo zabave in razvedrila.

Vabimo smučarje, planince in vse ljubitelje naravnih lepot v kraljestvo Ble-

kar imamo danes. Z novimi stroji, racionalizacijami in veliko poštvovalnostjo delavstva smo vse planske naloge redno izpolnjevali. Kvaliteta se je od predvojnega zelo izboljšala. V podjetju imamo nad 70 udarnikov in odlikovancev. Nešteto delovnih uspehov smo že praznovali. Največji in nepozaben pa nam bo dan, ko smo prevzeli podjetje v svoje upravljanje. Prepričani smo, da bodo taki delavci, kot so: Janček Slatnar, Jože Zupan, Franc Bahun in še nešteti, ki so vzor delavcev, v delovnem svetu zadovoljivo reševali vsa pričakovanja delavcev. Končal je pripovedovanje. Zdelo se mi je, ko da bi bil utrujen. Naslonil se je na komolce in se zazrl v knjigo. Nisem ga hotel več nadlegovati. Poslovil sem se.

Gredoč po mestu sem premišljeval, kako je s tistimi, ki so se še dolgo obdržali na lastnih nogah, a jih danes ni več. Kdo bo to vedel? Končno sem našel rešitev. Meglič Franci, delavec v tovarni Triglav, ki je že od svoje mladosti v tem podjetju, mi je takole povedal: „Čevljarska obrt je zelo stara v Trziču.

Saj je bila skoraj vsaka druga hiša delavnica. Živel je se še kar nekam. To pa ni trajalo dolgo. Ze takrat, ko se je gradila predilnica, je mnogo čevljarjev ubožalo. Pustili so svojo obrt in šli v predilnico na delo. Svoje hiše pa so prodali. Po svetovni vojni je delniška družba „Kozina & CO.“ postavila tovarno čevljev. V začetku je bila samo enonadstropna. Ker pa je proizvodnja dobro uspevala, so jo leta 1924 dvignili še za dva nadstropja. Tako je že takrat dobila sedanjost obliko. Konkurenca je bila takrat že zelo velika, da so samostojni čevljarji drug za drugim prišli v tovarno. Domača obrt je skoraj propadla, propadali so tudi delavci v podjetju. Plače delavcev so bile tako majhne, da so komaj životarili, kaj šele dostojno živeli. Gospodarska kriza v letih 1933 in 1935 je delavske pogoje še poslabšala. Nešteto delavcev je bilo vrženih na cesto. Zrtev te krize je postal tudi sam delničar Kozina. Od takrat so upravljale podjetje razne banke. Položaj delavstva pa se ni izboljšal vse do osvoboditve. Tik pred osvoboditvijo je morala tovarna

Takrat se spominjal še pozni bo svet junakov, ki v grobu trohnijo . . .

V nedeljo, 10. t. m. je bila v Otočah svečano odkrita spominska plošča 12 tovarišem - borcem, članom tekstilne zadruga v Otočah. Tovariši: Tominec Franc in Ivan dr. Stanovnik Aleš, Teran Valentin, Krašnja Zmago, Gregorič Valentin, Sifrer Vinko, Pogačnik Jože, Tomažič Alojz, Stemberger Ivan, Stupar Cene in Papež Rudolf so že leta 1937 ustanovili z napredno mislečimi sodelavci tekstilne zadruga v Strazišču, 1939 leta pa v Otočah in se tako borili s kapitalisti za svoj obstoj. Tov. Tominec Ivan, Papež in Teran so bili že leta 1936. glavni organizatorji tekstilne stavke v Kranju.

Veliko zaslug za pravilno politično li-

nijo je imel slavni gorenjski borec tov. Zagar Stane iz Dobrave, ki je postavil politični center za Gorenjsko ravno na Dobravi in Otočah. Obiskoval je delavce v tekstilnih tovarnah in jih politično vzgajal. Neglede na teror, ki so ga izvajale takratne oblasti niso klonili. Tovariši, ki jim je bila odkrita spominska plošča, so pod vodstvom tov. Zagarja nenehno stremeli in delali za izboljšanje življenja delavcev v tovarnah.

Predstavniki političnih in množičnih organizacij so počastili spomin padlim borcem s položitvijo vencev, po tem sporedu pa so skupno s svojci padlih obiskali grolove na Dobravi pri Kropi.

Ostanki ognjišča spod. bunkerja tehnike „DON“ nad Zabjo vasjo

goša, da se udeleže slavja na Starem vrhu in tako skupno proslavimo novo zmago dela na športnem polju.

NOGOMET

KOROTAN : SOBOTA 3 : 1 (0 : 1)

Muska Sobota, 10. septembra. Danes dopoldne je bila tu odigrana prvenstvena nogometna tekma slovenske lige med domačim moštvom „Sobota“ in „Korotanom“ iz Kranja.

V prvem polčasu je bila igra obeh moštev enakopravna in le po krivičnem sojenju sodnika so domači prišli v vodstvo s 1 : 0. V drugem delu igre pa se je pokazala popolna premoč Korotana, ki je domače moštvo nadkrilil z lepo tehnično in kombinacijsko igro in ustvaril tri lepe pogodke, ki so mu prinesli zaslužen

zmago na vročem tujem terenu. Gole za „Korotan“ so dali Božič, Slokan in Ijačić. Zadnji gol je bil obenem najlepši zgoditek dneva. Pred več kot 1500 gledalci je tekmo sodil zelo slabo ing. Božičev iz Maribora, ki je posebno oškodoval goste s pristranskim sojenjem.

V nedeljo bo v Kranju ob 16. uri zanimiva tekma za nove točke med Korotanom in Millčnikom iz Ljubljane.

Na šahovski olimpijadi v Dubrovniku je Jugoslavija zasedla prvo mesto v hudi mednarodni borbi proti najboljšim šahistom Argentine, Nemčije ZDA, Nizozemske, Finske, Avstrije, Danske, Čile, Peruja, Italije, Francije, Norveške, Švedske in Grčije. Prvič v zgodovini jugoslovanskega šaha smo priborili nasloven zlat olimpijskega prvaka in zlat pokal.

pretrepeti strašno razdejanje. Bežeči Nemci in izdajalci so uničili vse strojne naprave in odnesli vse, kar se je le dalo. Cele tri mesece nismo mogli delati. Končno nam je po zaslugi direktorja tov. Urbanca uspelo, da smo začeli z delom. Za nas se je takrat začelo novo življenje, lepše in zadovoljnejše. Obnova podjetja je bila za nami, čakale pa so nas še nove naloge. Podjetje je začelo s planskim delom. Delali smo kakor nikdar v življenju, saj smo vedeli, da je to v našo skupno korist. Edino, kar še težko čakamo, je dan, ko bomo sami upravljali podjetje.

Nehal je pripovedovati. Vedel sem vse. Le še kratek stisk roke in počasi je odšel na svoj dom. Sel sem še v podjetje. Nad kupom knjig in grafikonov se je sklanjal nad mizo tovariš Štefko Urbanc, direktor podjetja. Kljub ogromnemu delu in naporom 30-letnega službovanja je bil videti čil in zadovoljen. Spustil sem se z njim v pogovor.

„Veliko je bilo dela, predno smo se postavili na trdne noge,“ je začel pripovedovati. „Danes nam gre kar lepo. Mnogo

ur smo presedeli in premišljevali, kako bi dali široki potrošnji čim boljše obutev. Tega se naši delavci zavedajo, zato delajo neprestano in z veseljem. Naša produkcija raste iz dneva v dan. Medtem ko smo leta 1945 izdelovali komaj 2 para čevljev na delavca v osmih urah, izdelujemo danes že 6 parov čevljev. Delavci so dobri in vestni pri delu. Edino kar se tiče sindikata bi moral upravni odbor vseeno malo bolj delati, pa bi se še bolj poznalo. Izkazati se hočemo tudi pri vpisu drugega ljudskega posojila. Pravo tekmovalje je med delavci. Med najboljšimi so seveda udarniki, ki jih imamo že kar lepo število.“

Danes so tržiški čevljarji svobodni delavci. Njihove stoletne težnje so se uresničile. Tako je iz starih zakajenih delavnic nastalo novo podjetje, ki ima že veliko zgodovino za seboj. Nekdaj cvetoča domača obrt se je preselila v socialistični sektor, katerega gospodarji bodo prej ali slej postali sami.

Drobne in važne vesti OD VSEPOVSOD

Na večeršnjem dan je vpisanih v vsej državi okroglo pet milijard din ljudskega posojila. Od tega je LR Slovenija vpisala nad 400 milijonov dinarjev. Se je čas, da v presejanju posojila ne ostanemo med zadnjimi.

V naši državi izdelujemo danes že mnogo zdravil, ki so bile pred vojno monopol inozemskih tvrdik. Tako med drugim v tovarni „Lek“ pridobivamo penicilin, beladin, atropin in 300.000 različnih tablet dnevno.

Tovarna Iskra iz Kranja bo razstavljala na letošnjem zagrebškem velesejmu več svojih najnovjših proizvodov. Razen kinoprojektorjev za normalni film, bo prvič razstavljen tudi kinoprojektor za ozki film 16 mm, razne zvočne naprave, novi električni števec, ampermetri in voltmetri ter vatmetri. Posebna novost pa bodo izdelki raznih električnih naprav za avtomobile, ki jih je začela tovarna pred kratkim izdelovati.

Največjo jugoslovansko predvojno ladjo „Prestolonaslednik Peter“ je kolektiv „Brodospasa“ te dni uspešno dvignil iz morskoga dna, kjer je ležala potopljena več kot devet let. To je velik herojski podvig, ki so ga prvi izvršili potapljači socialistične Jugoslavije.

37 metrskih stotov pšenice na ha je pridelala delovna zadruga „Mičurin“ v Vuškolinu (Istra).

Na Kosovu in v Metohiji gradijo 221 novih šolskih zgradb, v katerih bo dobivalo pouk nad 24 tisoč novih učencev. Ti prokrajini sta bili v stari Jugoslaviji glede šolstva silno zanemarjeni.

V Srbiji so na približno 25 krajih odkrili velike rudne zaklade, ki jih sedaj raziskujejo naši strokovnjaki.

Zvezna vlada FLRJ je izdala posebno uredbo, s katero bodo zadruga imele poleg upravnih odborov tudi zadruga svete, ki jih bodo volili vsako leto.

Plenum CK KP Hrvatske je sklenil, da se Rade Zigič, Duško Brkič in Stanko Čanice Opačić izključijo iz vrst naše Partije kot protipartijski elementi, sovražniki socialistične graditve in naše socialistične domovine.

Skozi sito in rešeto

V TISKANINI ŠE NI VSE V REDU

V Tiskanini so ljudje, ki imajo različne pojme o proizvodnji. Ne moremo še reči, da Tiskanina ni dober delovni kolektiv in da ne izvršuje svojih planskih nalog. Ne, Tiskanina pravočasno izvršuje svoje obveznosti, ima precejšnje število udarnikov in tudi dve 18 kratni udarnici, ima nekaj bogatih racionalizacij in tako teče življenje navidezno mirno naprej. Navidezno pravim, kajti ljudem od zunaj so zakrite vse neštevilne borbe, važne in ne važne, ki se odigravajo med posamezniki ali na širše. Še prav posebno nerodno pa je to, če te na primer izvolijo za sindikalnega ali kakršnega koli funkcionarja in ti naložijo razne dolžnosti. Prvič naletiš na odpor pri raznih poklicnih nergačev, ki jih sicer ni veliko, drugič pa od strani vodstva podjetja, ki stoji na stališču, da politično delo ni potrebno.

Pred dnevi, to je 24. septembra se je pripetilo tole: sindikalna podružnica je dobila majhen kontingent štofa, ki ga je razdelila po oddelkih in je na primer za tkalnico prišlo vsega skupaj 42 m, zaposlenih pa je 800 ljudi. Razumljivo je da je bilo razburjenje precejšnje, ker vsi pričakujejo zime in da je bil velik naval na referenta za preskrbo. Dagarin Francka, ki to mesto zastopa je na vse načine skušala delavcem položaj pojasniti in velika večina delavcev je z razumevanjem odstopila s prošnjo. V tem pa pride tov. tehnični vodja Ovin Milan in da par neprijetnih opazk. Vse to se je vršilo kmalu po menjavni delovnih izmen. Res je, da se je vršilo vse to med delovnim časom, res pa je tudi to, da če bi tov. tehnični vodja pristopil k tovarišič referenti in bi skušala skupno rešiti položaj bi bilo opravljeno vse v parih minutah in bi delavci šli pomirjeni na svoja delovna mesta. Tako pa je prišlo do nesoglasja, beseda je dala besedo. Pri tem pa je tov. tehnični vodja pozabil, da je on sam en član delovnega kolektiva. Postopal je kakor gospodje šefi v stari Jugoslaviji in postavil tov. referentko na cesto. Pozneje je svoje dejanje skušal opravičiti z nekako nedisciplino. Toda vprašamo se: Kdo se je težje

FIZKULTURA IN ŠPORT

TELOVADBA VSE BOLJ PRODIRA

Skofja Loka, 10. septembra.

Danes je bil tu velik fizikturni nastop, ki so se ga udeležili tudi fizikturniki iz Ziri in Zeleznikov. Pokazal je zanimanje in veselje prebivalstva do fizikture. Razveseljivo je bilo tako število, kakor tudi izvedba nastopajočih, ki so gledalce, ki jih je bilo kar precej, zelo navdušili.

Godba SKUD-a je odkazala sodelovanje, zato so uporabljene plošče, ob katerih zvoki so gibčna telesa izvajale dobro nastudirane vaje. Posebno lepo je bila izvedena zaključna točka, ki so jo izvedli člani in članice na „Pesem o svobodi“, s simbolično prikazanim Triglavom; na koncu pa so se spojili v pet plamenic — pet narodov Jugoslavije, s peterokrako zvezdo na vrhu.

Vso svojo izurjenost so pokazali tudi mladinci in člani na orodju; nekateri dosegajo v tem kar lepe uspehe.

Fizikturnega obhoda so se udeležili tudi modelarji, ki prav tako stremijo za čim večjim napredkom.

Da bi bil uspeh še popolnejši, je manjkalo samo več skupne vadbe, kar pa je ovirala razdalja med Skofjo Loko, Zelezniki in Zirmi.

DELO „BORCA“ KLUBA ZA KONJSKI ŠPORT V KRANJU

Začetne težave so premagane in naš klub je v kratkem času svojega obstoja dosegel že prav lepe uspehe.

TEDENSKA KRONIKA

Mestni odbor zveze borcev v Kranju priredi v nedeljo 17. septembra partizanski dan. Zbirališče udeležencev bo ob 7.45 uri dopoldne na Trubarjevem trgu, odkoder bo odhod skozi mesto na igrišče SK Kototana, kjer bo pregled formacij predvojaške vzgoje, z pozdravnimi nagovori predstavnikov oblasti in množičnih organizacij. Na programu je tekmovanje obveznikov predvojaške vzgoje v metanju bombe, skokih in tekah ter kolesarske tekme na progi Kranj—Naklo Kokrica—Kranj. Člani zveze borcev se udeležijo obhoda in prisostvujejo tekmovanju. Zaželeno je, da pridejo v partizanskih oblekah. Popoldan pa bo taborjenje, na katerega vabimo vse članstvo Zveze borcev in ostalih organizacij.

Mestni odbor ZB NOV, Kranj

„KULTURNI“ POPOLDAN NA OGLU OKRAJNEGA MAGAZINA V KRANJU

Čudno je, da mladina še vedno išče zabavo v pijači in potem razgraja in s svojim obnašanjem vzbuja pozornost na cesti.

Tako so se tov. Gale Janko in Grašič Peter doma iz Tatince št. 3, Grašič Martin in Ledrarjev iz Tenetiš ter Strnad Anton iz Orehka št. 22, vsi približno stari okrog 20 let, 1. t. m. ob 17. uri postavili na ogel Okrajnega magazina ter so v pijanem stanju odpravili mimo očeh s komolci z pločnika na cesto in ovirali prehod.

S svojim nedostojnim obnašanjem niso pokazali nikake kulture, ki so od mladincev pričakuje ter bi jim za drugič priporočali, da se pijani ne razstavljajo na javnih mestih.

Spominski dnevi

16. septembra 1947 — Priključitev pretežnega dela Primorske k FLRJ.

Dežurna služba

Od 17. septembra dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri državnem socialnem zavarovanju v Kranju dr. Hribernik Ivan, telefon 553. Obiski na dom naj se prijavijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le pregrešil proti delovni disciplini, on, ki je šel preko delovne pogodbe, preko sindikalne in partijske organizacije, ali ona, ki je poleg svoje službene dolžnosti opravljala tudi družbeno koristne funkcije. Pripominjamo še to, da ima vodstvo podjetja za seboj že več takih primerov kot na primer s tov. Jeraj Maro uslužbenko v računovodstvu in tov. Rudež Ivo upravnično DUR-a. Toda od sedaj so delavci naložili povsod na gluha ušesa. Kako dolgo bo še to?

J. A.

Na občnem zboru, ki je bil v začetku letošnjega leta so sprejeli sklep, da bodo poleg dela v konjskem klubu naredili tudi 5000 prostovoljnih ur, imeli redne študijske in strokovne sestanke, člani kluba pa si bodo osvojili 25 fizikturnih znakov. Da so sklepe vzeli resno je razvidno iz dosedaj doseženih rezultatov. Opravili so že nad polovico udarniških ur, osvojili 22 fizikturnih znakov, poleg tega pa so se vedno udeleževali vseh sestankov. Vpisali pa so tudi v II. ljudsko posojilo. Takoj ob razpisu so sprejeli sklep, da bodo poleg obveznosti posameznih članov na raznih delovnih mestih vpisali še 10 tisoč dinarjev.

Poleg predvojaške vzgoje vzgaja klub svoje člane tudi v dobre športnike. Usposobljenih je 50 jahačev, ki bi v slučaju nevarnosti branili meje naše domovine, svoje osnovno znanje pa si bodo izpopolnjevali z jahanjem po hribih in okoliških vaseh, kjer bodo imeli možnost za vsestranski praktični napredek. Za svojo športno usposobljenost so dobili priznanje na konjskih dirkah v Krškem in v Lescah, kjer so dosegli prav lepe uspehe. Organizirana je bila tudi samostojna prireditev v Kranju, ki pa zaradi raznih tehničnih ovir ni povsem uspešno pokazala celotnega dela. Tudi strokovni tečaj, ki so ga imeli jim je po zaslugi predavateljev prinesel velike koristi.

Člani konjskega kluba „Borec“ se s svojim izpopolnjevanjem in pripravljenostjo po agilnosti dela hočejo oddolžiti našemu vodstvu in Partiji, ki jim nudi vso pomoč.

Kino

„Storžič“ Kranj: od 20. do 27. septembra, francoski film „Človek človeku“.

„Svoboda“ Strazišče: od 15. do 18. septembra, sovjetski film „Abajeva pesem“.

Skofja Loka: od 14. do 17. septembra, nemški film „Ni prostora za ljubezen“.

Tržič: od 15. do 17. septembra, jugoslovanski film „Jezero“; 20. in 21. septembra sovjetski film „Sedmero hrabrih“.

Novo družine

Med 26. avg. in 9. sept. so se na področju Matičnega urada v Kranju poročili: Walter Ignac, Goriče in Bajt Kristina, Lence — Grašič Marija in Naglič Marija, Kokrica — Aljančič Stanislav, Prebačev, in Grašič Amalija, Kokrica — Berden Mihaela in Čuček Jožefa, Kranj — Kozan Alojz in Čekon Matilda, Kranj — Beguš Ivan in Kenda Gabriela, Kranj — Rakovec Vincenc, Golnik in Zupan Ivana, Duplje.

Vidic Anton, Ljubljana in Peharc Frančiška, Kranj; Robič Marijan, Celje in Lenardič Martinka, Kranj; Jakopanec Stjepan, Kranj in Kovačič Angela, Kranj; Zevnik Jurič, Mavčiče in Virčič Ivana, Mavčiče; Zubič Savo, Kranj in Petač Antonija, Kranj; Sladič Anton, Kranj in Zajc Ljudmila, Občice; Aleš Janez, Kranj in Nosan Ana, Tupaliče; Vene Ivan, Kranj in Kirar Cvetka, Kranj; Zajc Franc, Verje in Metelko Marija, Kranj; Jeraj Alojzij, Kranj in Metelko Ana, Kranj; Gradišar Stanislav, Kranj in Vogrinc Jožefa, Kranj; Kušan Boro, Kranj in Vah Kristina, Kranj; Oražem Teodor, Mali Mengeš in Wahl Ana, Britof; Aljančič Stefan, Žiganja vas in Zavrl Ana, Senčur; Černigoj Jožef, Brdo in Penko Frančiška, Bistrica, Tržič; Pisačić Vladimir, Kranj in Vekar Zofija, Trnovo, Ilir. Bistrica; Podobnik Milan, Ptuj in Pavlovič Antonija, Ptuj; Kolenc Jakob, Kokrica in Depolj Blanka, Ljubljana.

Objave

Zamenjava apna, lesa in drv za opeko. V prihodnjem letu bo mogoče zamenjati negašeno apno, rezan in tesan les, oziroma metrska drva za strešno in zidno opeko. Interesenti, ki so zadovoljili obvezni oddaji lesa naj javijo svoje ponudbe na Mestni ljudski odbor. Pov. za komunalne zadeve, Kranj, Jahačev prelaz št. 1. Ponudbe se bodo sprejemale od 25. septembra t. l.

Mestni ljudski odbor, poverjeništvu za komunalne zadeve v Kranju obvešča vse občinstvo, da je od 1. septembra dalje letno kopalnišče za letošnjo sezono zaprto. Do nadaljnjega ostane odprt le še bufet.

Sem in tja PO ŠIRNEM SVETU

Vojna med Severno in Južno Korejo je še vedno v središču pozornosti svetovne javnosti. O njej bo razpravljala tudi Generalna skupščina OZN, ki se te dni zbere v New Yorku. Severnokorejske sile nevarno ogrožajo Tegu, dočim je na ostalih bojiščih precej nejasna slika. Bojna sreča je zdaj na eni zdaj na drugi strani. Vsekakor pa je spopad na Koreji trpka posledica boja velikih držav za razdelitev vplivnih področij; zato lahko pričakujemo pomiritev šele tedaj, ko bodo velike sile opustile boj za vplivna področja in priznale narodom pravico popolne samoodločbe. To ne bo v korist samo Koreji, temveč miru na vsem svetu.

Ameriške oborožene sile so štele ob spopadu na Koreji 460.000 ljudi, zdaj pa se je to število povečalo na 2.100.000. Stroški za to povečanje so padli na rovaž civilnih potreb, ki se bodo občutno zmanjšale.

V Vzhodni Indiji je izbruhnila velika lakota, ki jo zaradi silnega pomanjkanja živil ni mogoče omejiti.

V Grčiji imajo zopet novo vlado, ki jo je vnovič sestavil Venizelos skupno s Calderisom, šefom populistične stranke in Papandrenom, vodjem demokrat, socialistične stranke.

V Franciji so prepovedali delovanje KP Spanije in Enotne socialistične stranke Katalonije.

V Londonu so se sestali namestniki zunanjih ministrov velikih sil že k 275 seji za pripravo mirovne pogodbe z Avstrijo. Dozdaj iz tega še ni bilo nobenih konkretnih uspehov. Brez dvoma gre stalno zavlačanje avstrijske pogodbe in iskanje novih vzrokov za to, predvsem na račun avstrijskega ljudstva, ki mora plačevati velike stroške okupacijske uprave po teh velikih silah.

Mali oglasi

V soboto 9. septembra zvečer sem izgubil na poti od Kranja do Čirč delovni telovnik in aktovko. Prosim najditelja, da vrne proti nagradi na Remontno podjetje v Kranju.

Čevlarski šivalni stroj (cilinder) zamenjam za dobro ohranjeno kolo. Naslov v upravi lista.

9. septembra okrog polnoči je bila izgubljena denarnica v menzi Iskre z osebnimi dokumenti, 1200 din, ind. nakaznica, zdravniško spričevalo in vozovnica za avtobus. Poštenega najditelja prosim, da vrne na Selan Jože, Adergas 35, p. Cerklje.

Zamenjam brejo svinjo za prašiča za zakol. Ponudbe na upravo lista.

Preključem veljavnost bloka številka 2786 izdanega v komisijski prodaji, dne 16. 8. t. l. na Krek Ana, Kalvarija.

28. avgusta popoldne sem na cesti od Kranja do Nakla izgubil listino v vsemi osebnimi dokumenti, na ime Strupl Viktor. Najditelja prosim, da vrne proti nagradi na „Obutev“ Kranj ali upravo lista.

7. t. m. zjutraj se je izgubil pes volčjak, svetlo rujav s črnim hrbtom. Najditelj naj najdbno sporoči proti nagradi na upravo lista.

Rabljeno orehovo spalnico, prodam. Naslov v upravi lista.

Zbirka znamk naprodaj. Naslov se poizve v upravi lista.

Prodam kuhinjsko opremo. Na ogled vsak dan pri Brleg — Huje 19.

Od 1. oktobra dobita pošteni dve sestri lepo stanovanje za malo hišno opravilo. Jezerska cesta 15. Kranj.

Prodam velik ročni voz z dero, uporaben tudi za prevoz težjih bremen. Debeljak, Primskovo 89. Kranj.

OBVESTILO

Mestni ljudski odbor v Kranju obvešča prebivalstvo, da se je **Poverjeništvu** za komunalne zadeve mesta preselilo iz dosedanjih prostorov v Tavčarjevi ulici 30., v nove prostore **Jahačev prelaz 1 I. nadstropje**. Se nadalje pa ostane stanovanjska uprava v dosedanjih prostorih, Tavčarjeva ulica 30. Prav tako je ustanovljen knjigovodski center pri poverjeništvu za komunalne zadeve in stranke naj se po teh zadevah obračajo na nov naslov — Jahačev prelaz.